

ฉันยังเป็นครูได้ไม่ตีพอ...

ครูนุ่น พรพิมล เกษมโอภาส

ครูคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2

ฉันยังเป็นครูได้ไม่ดีพอ...

ใคร่ครวญสิ่งสำคัญ สู่วามกังวลใจและการยอมรับในตนเอง

- การสอนของฉันมีข้อดีอะไรบ้าง(ใคร่ครวญด้วยตนเองและจากการอ่านความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เข้าสังเกตการสอน)

ตั้งคำถามป้อนกลับให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ด้วยการคิดด้วยตนเองและใช้เป็นกระบวนการในการขับเคลื่อนห้องเรียน ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างทั่วถึง

มีการกำกับพฤติกรรมนักเรียนให้อยู่กับการเรียนรู้เป็นลำดับ ใช้เสียงที่ดังชัดเจนและ positive

มีการชื่นชมพฤติกรรมที่ดีของเด็ก ๆ

- ในความเห็นของฉัน จุดเด่นที่สุดด้านการทำหน้าที่ครูของฉัน คืออะไร...

มีความมั่นใจในการขับเคลื่อนห้องเรียนด้วยการใช้คำถามเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดที่แตกต่าง ข้อสงสัยและข้อค้นพบและขับเคลื่อนห้องเรียนไปตามการเรียนรู้ของนักเรียนส่วนใหญ่ของห้องเรียน

- อะไรคือสาเหตุให้ฉันไม่พอใจในการสอนของตน

ยังมีนักเรียนที่แก้ไขสถานการณ์ไม่ได้ด้วยตนเองและเมื่อไปฟังแนวคิดของเพื่อน ก็ฟังบ้าง ไม่ฟังบ้าง เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง เพราะหากนักเรียนไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้นได้ด้วยตนเอง อาศัยเพียงการแลกเปลี่ยนและสรุปการเรียนรู้จากผู้อื่น นักเรียนจะไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนได้สร้างมันด้วยตนเอง และในขณะที่สอนพบว่าตนเองมีอารมณ์ที่ไม่ผ่อนคลายและต้องหยุดชั้นเรียนบ่อยครั้ง เพื่อให้ทุกคนร่วมฟังการแลกเปลี่ยนอย่างทั่วถึงแต่กลับทำให้นักเรียนบางคนที่สามารถกำกับตนเองได้ดีสะท้อนผ่านแบบประเมินการเรียนรู้ของวิชาคณิตศาสตร์ว่าเกิดความเบื่อที่ครูต้องคอยเตือนเพื่อนคนอื่น

ฉันจะทำอย่างไรให้นักเรียนสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างทั่วถึง???

เพราะอะไรนักเรียนจึงทำกิจกรรมไม่ได้ด้วยตนเอง...

- มีความรู้สะสมมาไม่เพียงพอในการแก้ปัญหา
- นักเรียนทำไม่ได้ตั้งแต่การทำโจทย์ในชั้นแรงบันดาลใจ
- ฟังได้ไม่ต่อเนื่องทำให้มีแนวคิดไม่เพียงพอในการแก้ปัญหา
- ครูให้เวลาในการทำกิจกรรมน้อยเกินไป

ฉันจะเริ่มเปลี่ยนแปลงอะไร??? จะทำอย่างไรฉันจึงจะเป็นครูที่ดีกว่านี้???

มองย้อนกลับไปข้อดีในการสอนของฉัน จะเป็นช่วงที่เกิดในการนำแผนสู่การปฏิบัติเป็นหลัก แต่ในการจัดการเรียนการสอนยังมีองค์ประกอบมากกว่านั้น ฉันมีความมั่นใจในตนเองมากเกินไปในการสอนในชั้นเรียน ทำให้ขาดการใส่ใจและมองข้ามการทำความเข้าใจองค์ประกอบด้านอื่นให้ดี หากพิจารณาจากแผนการสอน ที่ผ่านมายังไม่ได้ร้อยเรียงโจทย์จากภาวะพร้อมเรียน ชั้นแรงบันดาลใจไปสู่โจทย์สถานการณ์ ในแต่ละโจทย์ที่สร้างขึ้นในแผนทำไปเพื่อจะเกิดในเนื้อหาที่ต้องการแต่ไม่ได้เชื่อมโยงกันที่จะช่วยนำพานักเรียนไปสู่ concept สำคัญ ฉันจึงตัดสินใจจะสร้างแผนการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

ในการทำแผนการสอนในแต่ละครั้งฉันจะได้รับคำแนะนำในการคิดโจทย์ชั้นภาวะพร้อมเรียน ชั้นแรงบันดาลใจและชั้นโจทย์สถานการณ์จากครูสุ ครูสุจะช่วยตั้งคำถามสำคัญให้เราคิดว่า concept สำคัญที่ซ่อนอยู่คืออะไร เรียงลำดับโจทย์หรือคำถามอย่างไรและเพราะอะไร ทำให้เรามีทิศทางที่ถูกต้องในการทำแผนที่ปรับให้ชั้นภาวะพร้อมเรียนเป็นการได้ทบทวนความเข้าใจและหลักคิดสำคัญในสิ่งที่เรียนไปก่อนหน้านี้ ชั้นแรงบันดาลใจที่เป็นโจทย์ที่ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ท้าทายและสามารถนำไปใช้เป็นฐานความรู้ในการไปช่วยแก้โจทย์สถานการณ์และชั้นโจทย์สถานการณ์ที่เป็นโจทย์สำคัญที่จะนำนักเรียนไปค้นพบ concept สำคัญด้วยตนเอง และร่วมคิดกับครูนำหวานที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนชั้น ๕ ที่ช่วยคิดในการคาดเดาวีธีคิดของนักเรียนและครูอีพีที่ไม่เคยสอนในระดับชั้น ๕ มาก่อนแต่มีความเข้าใจในเนื้อหาในระดับชั้น ๔ จึงมักมีคำถามที่น่าสนใจเกี่ยวกับความรู้สำคัญที่เราจะสอนซึ่งช่วยให้ทั้งครูนุ่นและครูนำหวานมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่จะสอนมากขึ้น เมื่อกลับมาทำแผนอย่างละเอียด เราคาดเดาแนวคิดนักเรียนที่คิดว่าจะเกิดขึ้นร่วมกันทั้ง ๓ คนอีกครั้งทำให้เรามีความพยายามตั้งคำถามเชื่อมโยงจากแนวคิดหนึ่งสู่อีกแนวคิดหนึ่งและคำถามที่จะนำไปสู่การสรุปความรู้สำคัญ ทำให้พบว่าเมื่อได้มีการคาดเดาแนวคิดนักเรียนกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องในช่วงการทำแผนในช่วง ๒ สัปดาห์แรกที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการหาพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมยี่ทำให้ครูมีความเข้าใจแนวคิดของนักเรียนได้มากขึ้น เมื่อนำแผนลงสู่ชั้นเรียนทำให้สามารถประเมินและให้คำแนะนำนักเรียนในการแก้โจทย์ได้ดีขึ้น พบว่านักเรียนสามารถทำโจทย์สถานการณ์ได้ทุกคน แต่ละคนมีวิธีการที่ตนเองจะหาคำตอบได้ ฉันจึงเริ่มคิดว่าเราอาจถูกทาง นั่นคือ การปรับเปลี่ยนแผนที่เราต้องร้อยเรียงและเชื่อมโยงทั้ง ๓ ชั้นเข้าด้วยกันและมีการคาดเดาแนวคิดที่จะเกิดขึ้นในชั้นเรียนมากขึ้นตามความรู้และทักษะที่นักเรียนสะสมมาจริง

หลังจากนั้นเมื่อกลับมาใช้เวลาในการใคร่ครวญตนเองผ่านการเขียนแบบบันทึก LS (เวลาในการเขียนไม่แน่นอน ไม่สามารถจัดสรรให้เขียนได้ในช่วงเวลาที่ถูกจัดไว้ให้ด้วยเหตุผลในการเตรียมองค์ประกอบของแผน จึงต้องนำกลับมาทบทวนใคร่ครวญที่บ้านเสมอ) ก็พบว่าฉันยังติดขัดในการหยิบสื่อที่เตรียมไปในการติดกระดานจึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งถึงเวลาต้องยอมรับว่าต้องแก้ปัญหาเพราะมีความสำคัญที่ส่งผลให้การใช้เวลาใน

ชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีช่วงเวลาให้นักเรียนได้มีเวลาในการแก้โจทย์สถานการณ์มากขึ้น ฉันจึงมีการเพิ่มการเตรียมตนเองในการไปซ้อมติตคือการสอนบนกระดานก่อนการสอนทุกครั้งของการเริ่มต้นแผนใหม่ ก็พบว่าทำให้ตนเองมีความคล่องตัวมากขึ้น และปัญหาเรื่องการฟังยังไม่ได้รับการแก้ไขที่ทำให้ฉันรู้สึกพอใจในการทำหน้าที่ของตนเอง

เมื่อถึงการทำแผนในช่วงสัปดาห์ที่ ๓ กลับไม่เป็นเช่นใน ๒ สัปดาห์แรก การจัดสรรเวลาในการคาดเดาแนวคิดอย่างละเอียดหายไป และประกอบกับความเข้าใจในแผนเรื่องสัดส่วนมีไม่มาก เมื่อนำลงสู่ชั้นเรียนพบว่านักเรียนกลับมาทำโจทย์สถานการณ์ได้ไม่มาก นักเรียนที่ทำมากคือนักเรียนที่เรียนรู้ได้ดีด้วยการฟังแล้วคิดและทำความเข้าใจได้ดี นั่นแปลว่า **นักเรียนไม่ได้เรียน ครูไม่ได้สอน ครูกำลังบอกความรู้ให้กับนักเรียน** นี่คือการที่ฉันต้องยอมรับผิดในการทำหน้าที่ครู เมื่อครูเปลี่ยนไปไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีตามที่เราค้นพบว่าควรทำอย่างไร เมื่อขาดการคาดเดาแนวคิดอย่างจริงจัง ฉันคิดว่าทำให้การประเมินนักเรียนของครูผิดพลาด นักเรียนเปลี่ยนไป ผลลัพธ์ที่ออกมาผ่านการทำโจทย์ในห้องเรียนพบว่านักเรียนไม่ได้เข้าใจจริง ห้องเรียนก็เปลี่ยนไปด้วย บรรยากาศในการเรียนรู้เริ่มไม่ผ่อนคลาย ครูเริ่มกดดันนักเรียนให้ฟังความรู้สำคัญที่ครูและนักเรียนเพียงบางคนเป็นผู้บอกมากกว่าให้นักเรียนสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเริ่มไม่ใช่เจ้าของการเรียนรู้อีกต่อไป...ความอึดอัดกลับมา...ฉันจึงกลับมาใคร่ครวญตนเองอีกครั้ง

ใครเป็นผู้พูดส่วนใหญ่...ครูและนักเรียนบางคนซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟังจะเป็นผู้พูด และแน่นอนว่าผู้พูดมีน้อย ผู้ฟังนั้นน้อยยิ่งกว่า

ฉันต้องปรับปรุงอะไรบ้าง ฉันกำลังทำอะไร และยังไม่ได้อะไร...ฉันทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ คือ การเป็นผู้บอกความรู้ การหยุดชั้นเรียนบ่อยครั้ง และไม่ได้ทำในสิ่งที่ควรทำ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำโจทย์สถานการณ์ได้อย่างทั่วถึงตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ในการทำวิจัยชั้นเรียน

ฉันคิดเรื่องการสอนในฐานะวิชาชีพตลอดชีวิตของตนเองอย่างไร

ฉันเชื่อว่าฉันกำลังเป็นครูที่ดีหรือไม่...ฉันอยากพัฒนาตนเอง ฉันพบว่าฉันอาจจะมีสมาธิในสิ่งที่กำลังทำมากขึ้น แต่ยังไม่ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง ฉันอยากมีห้องเรียนที่นักเรียนเป็นผู้สร้างการเรียนรู้ ร่วมกันสร้างความหมายของสิ่งที่กำลังทำ ร่วมกันตีความแลกเปลี่ยนทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง อยากเห็นสภาพห้องเรียนที่มีชีวิตชีวา แต่ภาพที่เห็นตอนนี้กลับตรงกันข้าม ฉันเริ่มขาดความเชื่อมั่นในการเป็นครูที่ดี ฉันไม่มีอะไรที่เปลี่ยนไปเลย ฉันเพียงทำหน้าที่สอนให้ครบตามหลักสูตรไม่ใช่ไปตามการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างที่เคยคิดว่าตนเองทำได้อีกต่อไป

ฉันจึงเริ่มปฏิบัติตามแนวทางที่ค้นพบจาก ๒ สัปดาห์แรกต่อในสัปดาห์ที่ ๔ แน่ใจเมื่อชั้นเรียน
เปลี่ยนไปในสภาพที่ย่ำแย่ก็ต้องใช้เวลาผู้ซำกปรักหักพังที่ทำไว้เอง ทุกเรื่องต้องใช้เวลา ทั้งการทำแผน การ
ทำควำมเข้าใจและการคาดเดาแนวคิดให้ละเอียดในสภาพจิตใจของครูที่รู้สึกบอบช้ำไปบนหนำงานที่ต้อง
สอนเนื้อหาให้ครบและจบตามหลักสูตร ฉันพยายามปรับลักษณะของกิจกรรมในแผนให้นักเรียนได้ลงมือทำ
มากขึ้นคู่ไปกับการมีความเชื่อมโยงในลำดับขั้นตอน ลดการพูดและการกำกับชั้นเรียนที่เกินพอดีของตนเอง
เพิ่มความผ่อนคลายในจิตใจของตนเอง และกลับไปพยายามประเมินนักเรียนอย่างทั่วถึงตามควำมเข้าใจใน
นักเรียนที่ได้จากการคาดเดาแนวคิดในชั้นการทำแผน ทุกครั้งของการเขียนแบบบันทึกก็เริ่มพอใจในหน้าที่ของ
ตนเองที่เริ่มประเมินนักเรียนได้ทั่วถึงมากขึ้น และการพยายามประคับประคองให้นักเรียนได้ลงมือแก้ไข
สถานการณ์ได้ทั่วถึงก็พบว่าชั้นเรียนค่อยๆ มีชีวิตชีวามากขึ้น นักเรียนทำโจทย์สถานการณ์ได้มากขึ้น ครูใจ
เย็น หยุดชั้นเรียนน้อยลง และไปตามการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น คำตอบเริ่มเป็นของนักเรียน การเรียนรู้
จึงค่อยๆ เริ่มเป็นของนักเรียน ส่งเสริมให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนในบทบาทแบบที่ตนเองถนัดได้ดีขึ้น
ไม่นำเชื่อว่าชั้นเรียนค่อยๆ เปลี่ยน นักเรียนกลับมาขับเคลื่อห้องเรียนอีกครั้ง ในวันที่สอนแผนการเรียนรู้เรื่อง
เส้นรอบวงของรูปวงกลม ตั้งแต่ชั้นภาวะพร้อมเรียนที่ได้ทบทวนควำมรู้เรื่องรูปหลายเหลี่ยมและเรื่องสัดส่วนที่
เชื่อมโยงมาสู่ชั้นแรงบันดาลใจที่นักเรียนได้ลงมือค้นหาควำมยาวเส้นรอบวงของรูปวงกลมด้วยวิธีการต่าง ๆ
มาแล้วจะต้องมาต่อยอดเพื่อสร้างเป็นสูตรที่ใช้หาเส้นรอบวงในชั้นโจทย์สถานการณ์ที่นักเรียนส่วนใหญ่ของ
ห้องพยายามช่วยกันคิดว่า จะหาเส้นรอบวงอย่างไร จากนั้นเมื่อช่วยกันแลกเปลี่ยนต่อยอดความคิดกันจนสรุป
เป็นสูตรการหาเส้นรอบวงแล้วไปสู่การพูดคุยทำควำมรู้จักกับคำพำยพบบว่านักเรียนแลกเปลี่ยนกันอย่าง
สนุกสนาน ห้องเรียนที่เคยบอกว่าไม่ค่อยฟังกัน ก็ฟังและสนใจกันมากขึ้น ทำยคาบมีนักเรียนคนหนึ่งกึ่งบอก
กึ่งถามฉันว่า ทำไมวันนี้รู้สึกสนุกจังไม่เหมือนที่ผ่านมำเลย หัวใจฉันกลับมาเต้นเป็นจังหวะที่มีพลังอีกครั้ง
เองก็ไม่ได้ยินคำว่ำสนุกมานานมำแล้ว...

จากความตั้งใจแรกที่ปรับเปลี่ยนการทำแผนการสอนให้มีการร้อยเรียงและเชื่อมโยงลำดับชั้นในแผน มีการคาดเดาแนวคิดนักเรียนเพื่อเตรียมตัวเราเองให้เข้าใจนักเรียนและสามารถประเมินนักเรียนจนนำไปสู่การช่วยเหลือให้นักเรียนได้เผชิญกับโจทย์ได้และได้ลงมือทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง พบว่าฉันมีความเข้าใจและสามารถออกแบบแผนได้เชื่อมโยงและร้อยเรียงมากขึ้น เห็นได้จากการที่นักเรียนแลกเปลี่ยนว่านำความรู้จากชั้นก่อนหน้านี้นำมาใช้ในการแก้โจทย์สถานการณ์ และหลังการสอนจะมีการทำบันทึกว่านักเรียนคนใดแก้โจทย์สถานการณ์ได้บ้าง ก็พบว่ามีจำนวนนักเรียนทำได้มากขึ้น

ในหนังสือวิจัยชั้นเรียนเปลี่ยนครู หน้า ๑๐ บอกฉันว่า การสร้างการเปลี่ยนแปลงมี ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ตระหนักว่าจำเป็นต้องเปลี่ยน ๒. เข้าใจว่าทำไมต้องเปลี่ยน ๓. มีแนวทางว่าจะเปลี่ยนอย่างไร ฉันคิดว่าสำหรับครูแบบฉันอาจจะต้องเพิ่มข้อ ๔ คือ ทำอย่างสม่ำเสมอ เข้าไปด้วย นี่คืออีกจุดที่ต้องยอมรับว่าสำหรับตนเอง แม้ว่าจะชอบการพัฒนาความเป็นครูของตนเองแต่ขาดการทำอย่างต่อเนื่อง จึงคิดว่านี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เราต้องปรับเปลี่ยนและหาทางที่จะทำได้ แม้ฉันจะมีความเข้าใจในการทำงานของตนเองมากขึ้น แต่ฉันยังขาดการตั้งคำถามต่อตนเอง ขาดการใคร่ครวญสะท้อนคิดตนเองและวิถีปฏิบัติของตนเองที่สม่ำเสมอในแบบที่ตนเองมีความเป็นเจ้าของในการลงมือทำด้วยตนเอง ไม่ใช่ให้ใครก็ตามมาตั้งคำถามกับเรา และแม้ว่าฉันจะมีเป้าหมายในการพัฒนาวิถีปฏิบัติ มีการร่วมมือและสื่อสารกับเพื่อนครู แต่ยังขาดการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ขาดการบันทึกรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วนที่จะเป็นวัตถุดิบสำคัญของการใคร่ครวญสะท้อนคิด

จากการทำวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีสอนของตนเองว่า ฉันมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงไปในบทบาทการทำแผนการสอนเป็นหลักแต่เมื่อไปลงมือทำจริงตามเป้าหมายของตนเองทำให้เห็นว่าฉันไปเปลี่ยนแปลงเรื่องการนำแผนลงสู่ชั้นเรียน และการประเมินนักเรียนด้วยจึงทำให้ชั้นเรียนค่อยๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังทำให้ฉันได้ใคร่ครวญความเป็นครู การทำหน้าที่ของตนเองผ่านการใช้คำถามที่ค่อยๆ ทำให้ฉันมีมุมมองต่อชีวิตความเป็นครูของตนเองเสียใหม่และเกิดการยอมรับว่าฉันยังเป็นครูที่ยังดีไม่พอ ฉันจึงจะให้โอกาสในการเป็นครูของตนเองอีกครั้ง ให้โอกาสในการใคร่ครวญสิ่งที่ตนเองเคยผิดพลาด และหาแนวทางในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองอีก แม้ครั้งนี้ชั้นเรียนของฉันจะเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย ฉันจะต้องกลับไปใคร่ครวญไตร่ตรองการทำ OLE ของตนเองใหม่อีกครั้งไปบนความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในศิษย์และความเชื่อมั่นใน Coach

บางครั้งการเปลี่ยนแปลงอาจจะต้องเปลี่ยนตั้งแต่ระดับความเชื่อภายในตนเองก่อน...